

ність. Студенти за активної взаємодії у парах при вирішенні конкретної управлінської проблеми відпрацьовують навички ділового спілкування, переконання, впливу, управління конфліктами, подолання психологічного опору тощо. Разом з тим, при використанні на практичних заняттях дана технологія дає можливість охопити всіх студентів: у якості гравців, у ролі суддів чи секундантаів.

Ще одним аспектом використання тренінгових технологій при викладанні дисципліни «Психологія управління персоналом» є пропонування студентам в якості однієї з альтернатив виконання вибіркової самостійної роботи розробити тренінг за пропонованою тематикою. Таке завдання дає можливість студенту поставити себе на місце тренера, застосувати та розвинути свої знання й вміння щодо формування доцільної структури, змісту, а також використання тренінгу.

До студентів при розробці тренінгових вправ висуваються такі основні вимоги: обов'язково орієнтуватись на психологічні аспекти обраного напряму виконання роботи; формулювати мету та основні завдання тренінгу; визначати інструменти та методи проведення тренінгу (орієнтація на 20 % теоретичного матеріалу та 80 % практичного); формувати теоретичне наповнення тренінгу за рахунок текстів міні-лекцій, презентацій, теоретичних вставок; практичну частину наповнювати вправами, ситуаційними та іншими завданнями, діагностичним інструментарієм, іграми, опитуваннями, дискусіями, повідомленнями, груповою роботою, творчими завданнями; формулювання очікуваних результатів в учасників тренінгу.

Таким чином, тренінгові технології є сучасним і доцільним засобом активізації навчального процесу, наближення його до практичних проблем, потреб самих студентів, вимог роботодавців. Разом з тим, використання тренінгів зумовлено і широкими можливостями адаптування та використання різноманітних психологічних і методичних напрацювань, і завданнями та специфікою самої дисципліни «Психологія управління персоналом».

Василькова Н. В., канд. екон. наук,
доц. кафедри маркетингу

ПРОЕКТНІ МЕТОДИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ

Серед сучасних методів навчання проектні методи посідають особливе місце, оскільки дають можливість поєднати в навчальному процесі теорію і практику, зімітувати реальні проблеми, які постають перед фахівцями певної галузі. При цьому процес

викладання і навчання організують у такий спосіб, щоб навчити студентів розв'язувати складні завдання, що має надати їм необхідних кваліфікацій для успішної діяльності в реальних ситуаціях у майбутньому професійному житті. В ході проектної роботи традиційний розподіл ролей між викладачем і студентом поступається місцем більш демократичній формі взаємовідносини, в яких студент має проявити більше самостійності, ініціативності, незалежності.

Сучасний підхід до проектного навчання базується на таких принципах:

1) орієнтація на ситуацію та навколишнє середовище — проектне навчання більше націлене не на систематизацію теоретичних знань, а на опрацювання реальних ситуацій, які виникають у певній професійній сфері;

2) орієнтація на інтереси учасників — для досягнення найбільшого ефекту в процесі викладання та навчання необхідно дослідити і врахувати потреби студентів (при виборі проекту, прийнятті рішень про методики, що будуть застосовані), намагатись досягти балансу між об'єктивними цілями навчання і суб'єктивними інтересами студентів. Важливо враховувати, що інтереси формуються як результат досвіду і розвиваються в процесі його набуття, що дозволяє організувати навчання як процес формування інтересу до практичних проблем і пошуку шляхів їх вирішення;

3) самоорганізація та відповідальність — у ході проектної роботи інтенсифікується взаємодія між викладачем і студентом; і одним із завдань є розвиток здатності останнього планувати і брати відповідальність на себе;

4) практична важливість для суспільства — предмет проекту повинен мати зв'язок с практикою і суспільним життям на локальному, національному або глобальному рівні. Це дозволяє сформувати та/або посилити інтерес студентів до проектної роботи; імітувати дійсність і формувати завдання для студентів у найбільш наближеній до реальних умов формі;

5) цілеспрямоване планування проекту — проектне викладання і навчання має бути цілеспрямованим і добре спланованим процесам. Важливою передумовою ефективності його застосування є відповідь на питання, як дидактично організувати проектну роботу. Важливо чітко визначити навчальні цілі — основні і другорядні. При визначенні навчальних цілей і необхідних для їхнього досягнення кваліфікацій можливо залучати самих студентів;

6) орієнтація на продукт — проектне навчання орієнтується на створення певного продукту, який має практичну цінність і може бути використаний (наприклад, розроблена певна стратегія тощо);

7) застосування попередніх знань, досвіду, емоцій студентів — найбільшого ефекту можна досягти, якщо при роботі над проектом студенти мають можливість поєднати елементи навчання і використання попередніх знань і досвіду, теорії і практики, роботи і задоволення від процесу навчання, необхідності аналізувати і діяти;

8) соціальне навчання — хоча проектна робота виконується під керівництвом викладача, дуже важливою її перевагою є можливість для студентів навчатись разом та один від одного. Успішне виконання навчального проекту передбачає вміння студентів планувати, кооперувати та діяти разом. У процесі такої роботи також формується взаємоповага, вміння працювати в команді, спільно досягати поставлених цілей;

9) міждисциплінарність — навчальний проект може передбачати застосування знань лише з однієї дисципліни, але більш ефективним і наближеним до реальних умов є формулювання завдань так, щоб для їх розв'язання студенти мали застосувати знання з різних фахових дисциплін;

10) інтегрованість проектних занять у структуру курсу — проектні заняття мають бути логічно вбудовані в загальну логіку викладення дисципліни; нові знання, здобуті студентами під час виконання проекту, мають доповнювати та/або закріплювати матеріал курсу.

Волобоєва І. О., асистент кафедри управління персоналом та економіки праці

ЕМОЦІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ — ЯК СКЛАДОВА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ ВИКЛАДАЧА

Сучасний розвиток освітньої ситуації в Україні полягає в пошуку ефективних засобів реалізації провідної ідеї реформування системи освіти — ідеї створення оптимальних умов для розвитку особистості, перетворення освіти на дійсовий чинник розвитку людини. Ключова роль у задоволенні вказаних вимог належить педагогу як суб'єкту управління навчально-виховним процесом. Визнання цього положення ініціює посилення уваги з боку дослідження такого поняття, як «майстерність» викладача. Потрібно сказати, що рівень здібностей разом із спрямованістю особи і